

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

36. årg.

Bergen, Torsdag 13. juli 1950.

Nr. 28

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Utlandet: Til Danmark, Sverige og Island kr. 10.00, ellers kr. 16.00 pr. år.

Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“s telefoner 16 932, 14 850. Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Fiskerioversikt for uken som endte 8. juli.

Værforholdene har vært meget bra i uken som endte 8. juli unntatt for Nord-Norge hvor det har vært kaldt og noe tåke. Det er fremdeles smått med brisling og utsiktene for det videre fiske er ikke lyse. Sildefisket er smått. Islandssildflåten er begynt overfarten. Seisnurpefisket i Finnmark er kommet vel i gang og har gitt gode fangster. Det gode seifiske for Bø i Vesterålen har fortsatt også i denne uken. Det er kommet melding om de første fangster av makrellstørje. Den første båt med saltfisk fra Vest-Grønland er kommet inn til Kristiansund.

Brislingfisket:

Fangstene i Oslofjorden har vært få og spredte. I Røsneskilen i Hvaler-distriktet ble i uken foretatt 5 steng på tilsammen 420 skjepper, i Bundefjorden er stengt 100 skjepper, i Soon 150, Jeløy 100 og ved Tønsberg 100 skjepper. I Rogaland har det ikke vært kastet. To kast på tilsammen 250 skjepper var gjort i Osterfjorden, og ved Etne i Sunnhordland var stengt 100 skjepper. I Sogn og Fjordane ble det i Olden og Loen stengt i alt 7—800 skjepper. Lørdag ble 300 skjepper brisling av fin kvalitet stengt i Isfjord i Møre og Romsdal. Det er hittil i år bare opptatt vel $\frac{1}{3}$ av det kvantum som var tatt på samme tid i fjor. Det opptatte kvantum utgjør nå 196 971 skjepper, herav er opptatt i uken 8759 skjepper. Pr. 1. juli i fjor var opptatt 457 000 skjepper.

Sildefisket:

Harstad melder om et ukeopptak på 330 hl sild av størrelse 13/19 i Troms fylke. Av dette var 230 hl tatt i Kasfjord og 50 hl i Kvefjord. I Nordland ble i uken opptatt i alt 1000 hl, som mest gikk til fabrikk. På strekningen Stad—Buholmsråsa ble opptatt 4908 hl småsild hvorav til fersk eksport 375

hl, til hermetikk 2423 hl, fabrikksild 413 hl og til agn 1697 hl. Av fetsild var opptaket 267 hl som ble brukt fersk innenlands. Fisket foregikk på Stjørna og på Nord-Møre.

Fetsildfisket på Vestlandet er nå begynt og har i uken gitt 374 hl hvorav omsatt i Bergensdistriktet 284 hl. 12 hl gikk til salting, 284 hl til agn og 78 hl til fersk innenlands. Av småsild har Bergen omsatt i uken 2019 hl og Haugesund 1363 hl, tilsammen 3382 hl.

Av totalkvantumet småsild sør for Stad på i alt 34 823 hl hittil i år er saltet 22 hl, eksportert fersk 911 hl, hermetikk 31 396 hl, fabrikksild 77 hl, agn 480 hl, til fersk forbruk innenlands 1937 hl.

I alt er det i første halvår i år opptatt 35 800 hl fetsild og 157 300 hl småsild mot i fjor i samme periode 95 468 hl fetsild og 283 016 hl småsild. Det er særlig sildefisket i Nord-Norge og på Vestlandet som har sviktet.

Til Sørlandet er det i denne uken ikke ilandbrakt noe sild.

Islandssildfisket:

Oppsynsskipet »Andenes« er nå ankommet til feltet. Islendingene er allerede begynt fisket og

fått fangster av fin kvalitet. De norske fartøyer har derfor påskyndet forberedelsene og flere fartøyer er alt reist. Det har ikke vært lett å skaffe tilstrekkelig med mannskap til båtene.

Makrellfisket

Fisket foregikk uten noen kvantumsbegrensning i denne uken. Ukeopptaket var 470 435 kg og i alt er nå ilandbrakt 7 495 900 kg. Av totalfangsten er 3 320 524 kg brukt fersk innenlands, 922 386 kg eksportert fersk, 1 562 167 kg gått til frysing, 764 614 kg til salting, 391 067 kg til hermetikk, 2520 kg til røyking, 170 432 kg til formel, 16 703 kg til filetering og 345 487 kg til agn og diverse. I juni utgjorde makrellfangsten 2049 tonn mot ca. 4000 tonn i juni i fjor.

Håbrandfisket:

Det er i ukens løp ilandbrakt 60 tonn av 10 båter. Fangstene varierte fra 600—12 000 kg.

Bank- og kystfisket:

Seisnurpefisket brakte ukefangsten i Finnmark opp i 860 tonn. Av denne totalfangst utgjorde sei 573 tonn, torsk 36 tonn, hyse 76 tonn, brosme 1,6 tonn, flyndre 35,7 tonn, steinbit 99,5 tonn og blåkveite 25,8 tonn. Det ser ut til å kunne bli et bra sei-fiske i år. De største fangster er tatt på indre Varangerfjord og varierte fra 3—20 000 kg. Her ble også tatt en fangst på 7000 kg på synkenot. På den ytre del av Sleppenfeltet meldes det om at fisken står dypt, slik at forekomstene må lokaliseres ved hjelp av ekkolodd. Kystfisket for Tromsø er fremdeles stille og tilførslene er små. Seifisket for Bø i Vesterålen var også denne uken meget godt. Den største fangst ble tatt lørdag på Staurgrunnen i Bø og var på 100 000 kg. Det har ikke vært lett med avsetningen. Filetfabrikken i Svolvær har avtatt en betraktelig del og mye er også godt til mel. Deltagelsen har dreiet seg om 40—50 båter. For Andenes har det i denne uken vært 3 utsrøsdager med fangster på fra 600—4000 kg blandingsfisk. Levendefisklaget melder om en tilførsel til Mosjøen på 8 tonn sei, Trondheim 20 tonn, Bergen 13 tonn og tilført Oslo direkte 15 tonn. Av ferskfisk ble Kristiansund i denne uke tilført 650 kg torsk, 9755 kg sei, 1000 kg lir, 1700 kg lange, 2800 kg brosme, 13 399 kg kveite, 200 kg gullflyndre og 330 kg smørflyndre. Til Måløy ble ilandbrakt i alt 61 tonn, hvorav 11,4 tonn håbrand, 18 tonn brosme og 9,5 tonn torsk. Dessuten av hummer 1,5 tonn. Ålesund melder om en uketilførsel på 752,1 tonn, herav torsk 51, sei 70, lange 380, blålange 15, brosme 112,2, hyse 29,2, kveite 55,9, skate 14,1, pigghå 10,4, hummer

Makrellfisket pr. 8/7 1950¹⁾.

Anvendelse	I ukens til 8/7	Total	Mot i 1949
	kg	kg	kg
Hjemmeforbruk	236 331	3 320 524	3 607 591
Ferskekspolt	85 563	922 386	2 229 332
Frysing	7 179	1 562 167	3 199 219
Salting	6 701	764 614	41 725
Hermetikk	128 915	391 067	} 45 883
Røyking	1 600	2 520	
Diverse — agn	4 146	345 487	—
Formel	—	170 432	—
Filetering	—	16 703	—
I alt	470 435	7 495 900	9 123 750

¹⁾ Iflg. opplysninger fra Norges Makrelllag S/L.

6,6 og reker 0,7 tonn. Til Stavanger 32 tonn hyse, torsk og sei. Det har vært liten eksport av reker men derimot nokså meget hummer. Tilførslene til Sørlandet var 15 tonn fisk og 14 tonn reker. Hummeren er for tiden fredet.

Vest-Grønland:

Den første lastebåt med saltfisk fra Færingsehavn er nå ankommen. Det var »Force« som kom til Kristiansund med en last på 350 tonn. »Salvator« kom til Færingsehavn lørdag.

Bjørnøyfisket:

Det er her lite nytt å melde. Fisket har tatt betraktelig av. Torsken er på vandring og er vanskelig å finne på de vanlige banker. Siste uke ble bare ilandbrakt 107,3 tonn saltorsk av 6 kuttere. En del av båtene legger foreløpig opp. På grunn av den forestående slåtttonn er det vanskelig å skaffe tilstrekkelig med mannskap.

Færøyane:

Fangstene har ligget på 5—6000 kg kveite og 12 000 kg rundfisk. Det har vært vanskelige driftsforhold og ikke meget fisk.

Selfangsten:

Til Ålesund er inntatt »Skjannøy« med 3000 dyr og 120 tonn spekk. Den har fangstet dels på New Foundland-feltet og dels i Stredet. En mindre båt, »Pels«, er kommet med 1400 dyr og 50 tonn spekk.

Makrellstørgefisket er nå tatt til. På Folla ved Abelvær er det tatt tre nofangster på tilsammen 49 stykker makrellstørje. Fangstene ble levert i Abelvær.

I landbrakt fisk til Tromsø i tiden 1. januar—1. juli 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Iset	Filet	Saltet	Hengt
Torsk	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	445	126	77	226	16
Sei	11	2	—	—	9
Lange	—	—	—	—	—
Brosme	17	1	—	14	2
Hyse	326	215	100	7	4
Kveite	19	19	—	—	—
Gullflyndre	42	42	—	—	—
Smørflyndre	8	8	—	—	—
Uer	60	51	9	—	—
Steinbit	70	5	65	—	—
Annen	10	10	—	—	—
Reker	125	125	—	—	—
I alt	1 133	604	251	247	31

358 hl lever og 122 hl rogn, hvorav 61 iset, 22 hermetikk, 38 hl saltet.

Tysklands fiskerier.

I uken 29. mai—3. juni er tilført Hamburg—Altona av 30 fartøyer 1057 tonn blandet fisk (uken før 59 fartøyer 928 tonn), 5. juni—10. juni av 56 fartøyer 709 tonn og i uken 12. juni—17. juni av 42 fartøyer 380 tonn.

Cuxhaven: Uken 29. mai—3. juni: 51 fartøyer med 1218 tonn (uken før 128 fartøyer 2083 tonn), 5. juni—10. juni 92 fartøyer med 648 tonn og uken 12. juni—17. juni av 66 fartøyer 1069 tonn.

Bremerhaven: Uken 29. mai—3. juni 3048 tonn, 5. juni—10. juni 1801 tonn og 12. juni—17. juni 2169 tonn. (Kilde: Fiskeriutsending Hans Aarøe, Hamburg).

Tysklands fiskerinæring i 1949.

Utviklingen av fiskeflåten går fram av følgende oversikt:

	Antall pr.:		
	1/1 1939	1/1 1949	1/1 1950
Fiskedampskeip ...	373	181	225
Loggere	168	116	115
Kuttere (ovor 10 m. lengde)...	1 198	1 338	1 414

I tallet på 225 dampskip er inkludert 49 skip som tyske redere har chartret fra U. S. A. og Storbritannia. Tilkjeden i 1949 består av 32 nybygg, 12 chartrete skip (fra U. S. A.) og 4 ombygginger. Gjennom nybyggene sank gjennomsnittsalderen for dampskipene fra 21,8 til 18,3 år. Gjennomsnittsalderen for loggerne er 23,8 år. I tallet på kuttere er tatt med 220 såkalte »Kriegsfischkutter«, som er chartret fra U. S. A. og Storbritannia. Kutterflåten er meget gammel og forårsaker derved høye driftskostnader. »Kriegsfischkutterne« skal være dårlig bygget og utrustet.

De samlede ilandbrakte fangster i det vesttyske området har vært (i 1000 tonn):

	1938	1947	1948	1949
Fiskedampere	561	205	249	344
Sildeloggere	52	32	40	40
Kuttere og mindre båter ..	56	43	91	86

I alt 669 280 380 470

Månedsfordelingen av fangstene var:

	Tonn	Herav på damp skipene tonn
Januar	18 667	13 895
Februar	19 341	12 817
Mars	26 958	19 149
April	30 348	23 030
Mai	34 283	20 489
Juni	30 104	18 833
Juli	35 373	25 417
August	65 441	53 752
September	74 150	58 822
Oktober	63 672	49 363
November	43 142	27 710
Desember	28 600	20 444

470 079 343 721

De 4 månedene fra og med august til og med november er den viktigste fangsttid for det tyske fisken, den såkalte »Erntezeit«. Fra begynnelsen av august til midten av november foregår det tyske sildetrålfiske. Dette fisken ga det største bidrag til tysk fisken i 1949. Sildetrålfisket 1949 må betegnes som godt sammenliknet med andre år. Fangstene fra sildetrålfisket var (i 1000 tonn): 1937 — 164, 1946 — 87, 1947 — 112, 1948 — 117, 1949 — 170. Av fiskedampernes samlede fangst på 343 721 tonn i 1949 utgjorde alle sildefangster 49,9 pst., torsk 15,8 pst., skalldyr 5,8 pst., sei 12,4 pst. og andre sorter 16,1 pst.

Fiskedampernes fangster i 1949 ble tatt på følgende fiskefelt:

Nordsjøen	197 164 tonn	57,4 pst.
Island	81 097 »	23,6 »
Norskekysten	35 055 »	10,2 »
Barentshavet	18 617 »	5,4 »
Bjørnøya	9 332 »	2,7 »
Andre felter	2 456 »	0,7 »

343 721 tonn

Så langt det kan bedømmes nå vil totalfangsten i 1950 overstige så vidt 500 000 tonn. Det må regnes med en tilbakegang i kutternes fangster. Fiskedampernes fangster ventes ikke å stige så meget som tilfellet var fra året 1948 til 1949.

Ilandbrakt fisk til Måløy og omegn i tiden 1. januar — 1. juli 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse				
		Iset	Saltet	Hermetikk	Hengt	Fiskemel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	188	186	2	—	—	—
Sei	1) 690	316	40	76	30	228
Lange	140	96	44	—	—	—
Brosme	101	72	29	—	—	—
Hyse	91	91	—	—	—	—
Kveite	37	37	—	—	—	—
Gullflyndre	2	2	—	—	—	—
Skate	4	4	—	—	—	—
Annen fisk .	—	—	—	—	—	—
Håbrand ...	9	9	—	—	—	—
Pigghå	3 789	3 539	—	—	—	250
Hummer ...	11	11	—	—	—	—
Reker	2	2	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—
I alt	5 064	4 365	115	76	30	478

1) Herav 25 tonn levende.

Storbritannias innførsel av fersk og frossen-fisk i mai måned.

Fra Belgia	1 826 cwts.	£ 5 162
» Danmark	48 210 »	» 168 860
» Færøyene	11 611 »	» 22 903
» Frankrike	331 »	» 977
» Nederland	4 674 »	» 25 592
» Island	58 069 »	» 73 151
» Eire	1 659 »	» 4 141
» Norge	2 909 »	» 10 013
» Polen	1 712 »	» 2 356
» Sverige	14 102 »	» 30 255
I alt	145 103 cwts.	£ 343 410

(Fish Trades Gazette 1. Juli).

Fiskeprisene i England og Wales.

Den gjennomsnittlige pris pr. cwt. av torskefisk landet i England og Wales gir et talende bilde av næringen i følgende minimum av ord og tall:

Mai 1950	gj.snittspris £ 1—13—11½ pr. cwt.
Mai 1949	—»— » 2—1—6 »
Jan./mai 1950	—»— » 2—1—5 »
Jan./mai 1949	—»— » 2—8—2½ »
1948	—»— » 2—12—4 »
1947	—»— » 2—9—1 »
1939	—»— » 0—19—11 »
1935	—»— » 0—19—10 »
1930	—»— » 1—0—10 »

(Fish Trades Gazette, 1. juli).

Islands fiskerier i jan./april 1950 og 1949.

I juniutgaven av «Statistical Bulletin» som utgis av Islands Nasjonalbank oppgis følgende tall for Islands fiskeproduksjon.

		Jan./april	
		1950	1949
Ising (fisk)	tonn	tonn	tonn
Frysing (fisk)	»	»	45 298
Tørrfisk	»	475	59
Hermetikk	»	64	174
Saltet	»	57 473	18 145
Hjemmekonsum	»	631	1 001
Sild frosset til agn	»	—	638
Sild til fabrikken	»	—	—
I alt tonn		116 776	108 168

Samtlige mengdetall gjelder sløyd fisk med hode, unntatt sild, som er oppgitt i rund vekt.

Islands fiskeeksport jan./mai 1950 og 1949.

I jan./mai 1950 og 1949 er det blitt eksportert følgende mengder:

	Mengde		Verdi (f.o.b.) 1000 isl. kr.	
	Januar/mai		Januar/mai	
	1950	1949	1950	1949
	100 kg	100 kg		
Klippfisk	1 147	1 877	622	589
Saltfisk, uvirket ..	125 197	103 360	28 534	22 443
Ferskfisk, iset ..	237 417	500 726	18 344	37 556
—«— frosset.	72 958	196 312	23 373	50 417
Hermetikk	2 542	1 249	1 231	646
Saltsild	23 777	640	4 874	131
Frossen sild	2 000	6 000	167	10
Damptran	70 640	30 654	21 066	10 512
Sildolje	6 322	368 350	1 176	1 054
Sild- og fiskemel ..	47 878	51 246	10 187	5 590
Hvalkjøtt	1 813	136	298	38
Hvalolje	—	7 486	—	2 031
Saltet rogn	12 398	12 078	2 711	1 443

Det skotske sildefiske.

Skjønt sildefangstene i de øst-skotske havner viste fremgang siste uke, ble fortjenesten for fiskerne i Peterhead og Fraserburgh £ 186 000 mindre enn til tilsvarende datum forrige år. I Lerwick hadde fiskerne igjen en bra uke. Totalfangsten for de fem dagene var 5200 crans, omtrent som i fjor. Totalfangsten til slutten av forrige uke var 36 550 crans mot 36 000 crans i 1949. Til Fraserburgh landbraktes i ukken 3000 crans mer enn i tilsvarende uke i fjor og brakte ukefangsten opp i 7750 crans og totalfangsten i 19 630 crans mot i fjor 45 032 crans. Peterheads ukefangst beløp seg til 2190 crans mot 1660 i tilsvarende uke i fjor. Totalfangsten for Peterhead er 7240 crans, mot 28 030 crans i fjor.

Forts. s. 320.

Fra Fiskeridirektoratets driftsøkonomiske undersøkelser.

Trålfisket etter sild i Nordsjøen.

Noen driftsresultater for årene 1946, 1947 og 1948.

Av sekretær Gunnar Steinhamn.

Ved kgl. res. av 29. mars 1946 ble det åpnet adgang til å drive trålfiske etter sild. Adgangen til å drive slikt fiske ble gjort avhengig av at det i hvert enkelt tilfelle ble innhentet tillatelse fra Fiskeridirektøren, som også kunne fastsette nærmere vilkår for tillatelsen. Til de tillatelser som siden er blitt gitt, med hjemmel i res.'s bestemmelser er det bl. a. blitt knyttet det vilkår at vedkommende redrer eller skipper skulle sende inn oppgaver over fangst m. v. på fastsatte skjemaer. Det var opprinnelig tanken at oppgavene skulle danne et grunnlag for den offisielle fiskeristatistikk på dette område. Men samtidig ble det tatt med en del spørsmål i oppgaveskjemaene av mer driftsøkonomisk art, slik at oppgavene også kunne bearbeides som et ledd i direktoratets driftsøkonomiske undersøkelser.

Som grunnlag for en driftsøkonomisk analyse har imidlertid det oppgavematerialet som etter hvert er kommet inn, ikke vist seg å være så godt som en kunne ønske det. For det første var det ikke oppgavenes hovedhensikt å gi detaljerte opplysninger av driftsøkonomisk art. Men på den annen side har heller ikke alle som har sendt inn driftsoppgaver vært like omhyggelig med utfyllingen av de spørsmålene som det har vært nødvendig å ta inn med tanke på driftsøkonomisk statistikk. Men i den utstrekning det har vært mulig å foreta en statistisk bearbeidelse av de innkomne oppgaver, vil forhåpentlig resultatene likevel kunne gi en viss orientering med hensyn til de forhold som dette fiske drives under.

Inntil utgangen av juni 1946 var det gitt tillatelse til 10 farkoster som ville forsøke dette nye fiske. Det viste seg imidlertid å være vanskelig for mange å skaffe seg det nødvendige utstyr, og bare 6 av disse 10 fikk således høve til å nyte tillatelsen i sesongen 1946. Utover sommeren og særlig ut på høstparten ble det gitt en rekke nye tillatelser, og en av disse farkostene kom seg også en tur ut på feltet før sesongen var slutt. Det foreligger således driftsresultater for i alt 7 farkoster for 1946-sesongen.

For 1947 hadde 79 farkoster fått tillatelse til å tråle etter sild. En del av disse har imidlertid ikke overholdt vilkårene om å sende inn driftsoppgaver eller underrettet Fiskeridirektoratet om de har nyttet tillatelsen. Det foreligger således oppgaver for driften i 1947 for i alt bare 51 farkoster. Av de innsendte oppgaver har 9 vist seg å være så mangelfullt utfylt at det ikke er blitt funnet hensiktsmessig å ta dem med under den statistiske bearbeidelse. I alt er det derfor for 1947 bearbeidet driftsoppgaver fra 42 farkoster som har drevet trålfiske etter sild i kortere eller lengre tid.

For 1948 var det gitt tillatelse til 124 farkoster. Tilsammen kom det inn driftsoppgaver bare fra 72 av disse. Av de som har fått tillatelse, men som ikke har sendt inn driftsoppgaver, har de fleste senere oppgitt at de ikke har nyttet tillatelsen. Av de innkomne driftsoppgaver fra farkoster som har vært i drift i 1948 har 10 vist seg å være så man-

gelfullt utfylt at de ikke har kunnet trekkes inn i analysen. For 1948 er det derfor i alt bearbeidet oppgaver fra 62 farkoster.

Tabell 1 gir for det første i noen totaltall og gjennomsnittstall en kort oversikt og karakteristikk av det materiale som driftsoppgavene stammer fra. Videre gir tabellen opplysning om fiskets gjennomsnittlige varighet i de forskjellige år og for de forskjellige farkostgrupper. Under tabellens siste del er det også regnet ut noen gjennomsnittstall for antall effektive fangstdøgn, antall fangstturer, gjennomsnittlig fangsttid pr. tur m. v. som kan være egnet til å gi et intrykk av selve driftsintensiteten, d. v. s. hvor effektivt den samlede fangsttid har kunnet utnyttes.

Som det vil framgå av tabellen er det forholdsvis store farkoster som har forsøkt seg på denne slags drift. De 7 farkostene som var ute på feltet i første sesong hadde således en gjennomsnittsstørrelse på 84,5 fot med en gjennomsnittlig motorstyrke på 172 HK. I de følgende to sesonger tok imidlertid også forholdsvis mange mindre farkoster del i dette fiske, slik at gjennomsnittsstørrelsen for alle farkoster under ett i 1947 og 1948 kom til å ligge på omkring 75 fot. Denne gjennomsnittsstørrelsen dekker imidlertid over temmelig store variasjoner, idet det i de to år heller ikke var så ganske få betydelig større farkoster på feltet.

De som har nærmere kjennskap til sildetrålfisket og den spesielle driftsteknikk det krever, heller til den oppfatning at farkoster under 70–75 fot i fangstmessig henseende er vesentlig dårligere skikket for slikt fiske enn de som er noe større, og de er tilbøyelig til å holde på at farkostene helst bør være omkring 90 fot for at en skal kunne oppnå full effektivitet i driften.

På bakgrunn av den relativt store spredning i farkostenes størrelse og den sammenheng som en mener eksisterer mellom driftseffektiviteten og farkoststørrelsen, er materialet under bearbeidelsen av driftsoppgavene for 1947 og 1948 blitt delt inn i mindre grupper. Gruppenskillen er trukket ved en størrelse på 75 fot. En slik gruppedeling gir ikke bare den fordel at materialet innen de enkelte grupper blir mer likeartet, men gjør det også mulig å foreta sammenlikninger av resultatene for driftsenheter av forskjellig størrelsesorden.

Om lag tredjeparten av alle farkoster som har sendt inn driftsoppgaver for 1947 og 1948 faller i gruppen over 75 fot, men for disse ligger gjennomsnittstallene for lengden, motorens styrke og mannskapets størrelse også betydelig høyere enn for farkostene i gruppen under 75 fot.

Av tabellen vil en se at den samlede mannskapsstyrke på enkelte farkoster har vært noe større enn tallet på lottakere. Det går ikke direkte fram av driftsoppgavene hvordan den del av mannskapet som ikke har vært lottakere er blitt lønnet. Ikke i noe av de få tilfelle det er tale om er lønnsinntekter

Tabell 1. *Oversikt over undersøkelsesmaterialet og fisket. (Karakteristikk).*

	1946	1947			1948		
	Alle farkoster	Farkoster under 75 fot	Farkoster på 75 fot og mer	Alle farkoster	Farkoster under 75 fot	Farkoster på 75 fot og mer	Alle farkoster
<i>A. Farkostene:</i>							
1. Antall farkoster	7	28	14	42	39	23	62
2. Farkostenes gjennomsnittlige lengde fot	84,5	62,1	96,7	73,6	65,1	96,5	76,7
3. Gjennomsnittlig størrelse av motor HK	172	79	188	115	90	220	138
<i>B. Mannskapene:</i>							
1. Antall mann i alt	63	186	151	337	265	228	493
2. Antall lottakere i alt....	60	186	147	333	262	227	489
3. Antall mann i gjennomsnitt pr. farkost	9	6,6	10,8	8,0	6,8	9,9	8,0
4. Antall lottakere i gjennomsnitt pr. farkost	8,6	6,6	10,5	7,9	6,7	9,9	7,9
<i>C. Driftstid og driftsintensitet:</i>							
Gjennomsnitt pr. farkost:							
1. Sesongens gjennemsnittlige varighet i dager	46,4	38	38	38	48	42	46
2. Effektive fangstdøgn ¹⁾	18	16,9	19,3	17,7	17,7	17,5	17,6
3. Antall fangstturer	5,5	4,8	3,9	4,5	4,3	2,7	3,6
4. Gjennomsnittlig fangsttid pr. tur (dager) (C2 : C3) ..	3,3	3,5	4,9	3,9	4,1	6,5	4,9
5. Antall tråltrekk	88	81	123	100	94	84	90
6. Antall tråltrekk pr. fangstdøgn (C5 : C2)	4,9	4,8	6,4	5,7	5,3	4,8	5,1

¹⁾ Med antall effektive fangstdøgn menes det antall døgn farkosten faktisk har vært på fangstfeltet.

funnet medtatt under fellesutgiftene, og det ligger derfor nærmest å gå ut fra at det dreier seg om skipperne, maskinister o. l. som er blitt lønnet av rederiets part av delingsfangsten.

Den typiske fangstsесong for de farkoster som det foreligger driftsoppgaver fra, har i alle tre år vært tiden fra omkring midten av juli til omkring midten av september. Selv fangsttidens varighet har vært noe kortere i 1947 enn i den foregående og etterfølgende sesong, men det synes ikke å gjøre seg gjeldende noen karakteristiske ulikheter mellom farkostene i de forskjellige størrelsесgruppene på dette punkt. Farkostene i den største fotgruppen har både i 1947 og 1948 gjort noen færre fangstturer enn de andre, men til gjengjeld har fangstturene for de største farkostenes vedkommende gjennomsnittlig vært av noe lengre varighet. Dette har gitt seg utslag i tallet på effektive fangstdøgn som tyder på at de største farkostene har vært i stand til å utnytte fangsttiden best.

Tabell 2 gir opplysninger om samlet fangstkvantum og fangstutbytte samt gjennomsnittsfangster og gjennomsnittsutbytte for de farkoster som har sendt inn brukbare driftsoppgaver. Slik tabellen er satt opp, gir den høye til å foreta sammenlikninger av fangstresultatene for de forskjellige

år og for farkoster av forskjellig størrelse som har drevet i ett og samme år. Når en foretar slike sammenlikninger, skal en imidlertid være merksam på at gjennomsnittstallene dekker over temmelig store variasjoner, og at de derfor ikke alltid er egnet til å gi et klart og entydig bilde av situasjonen. Spesielt gjør dette seg gjeldende for 1946-tallene da hele materialet i dette år bare består av oppgaver fra 7 farkoster, og variasjonsbredden for resultatene sett i forhold til materialets omfang derfor blir nokså stor. Men selv med disse modifikasjoner, og selv om en tar i betraktning at oppgavene for 1947 og 1948 bare omfatter en del av de farkoster som har drevet tråliske etter sild i Nordsjøen, vil tabellen gi et noenlunde holdbart inntrykk av forholdene i dette fiske.

De gode priser som nordsjøsilden har utbrakt har gjort at driften for mange vedkommende har vist seg å være bra lønnsom. Gjennomsnittsfangstene har imidlertid siden første driftssesong vist en synkende tendens, og det ser ikke ut som årsaken til dette ligger i den økende deltagelse av forholdsvis mindre farkoster. Fangstnedgangen har gjort seg gjeldende over hele rekken, også for de største og best utstyrtede farkostene.

Tabell 2.

Samlet fangstutbytte og gjennomsnittsfangster.

	1946	1947			1948		
	Alle farkoster	Farkoster under 75 fot	Farkoster på 75 fot og mer	Alle farkoster	Farkoster under 75 fot	Farkoster på 75 fot og mer	Alle farkoster
<i>A. Totalfangster:</i>							
1. Samlet sildefangst hl	7 675	21 671	16 245	37 916	18 854	15 039	33 893
2. Brutto fangstutbytte av sild kr.	340 131	859 520	927 585	1 787 105	1 240 793	1 072 539	2 313 332
3. Brutto fangstutbytte av annen fisk..... »	3 695	13 673	6 607	20 280	21 411	7 328	28 739
4. Brutto fangstutbytte i alt i sesongen	343 826	873 193	934 192	1 807 385	1 262 204	1 079 867	2 342 071
<i>B Gjennomsnittsfangster:</i>							
1. Fangstmengde sild i gj.snitt pr. farkost hl	1 096	774	1 160	903	483	654	547
2. Fangstmengde sild i gj.snitt pr. mann..... »	122	117	108	113	71	66	69
3. Fangstmengde sild i gj.snitt pr. fangsttun .. »	197	161	297	201	112	242	152
4. Fangstmengde sild i gj.snitt pr. fangstdøgn ¹⁾ »	61	46	60	51	27	37	31
5. Fangstmengde sild i gj.- snitt pr. fiskedagsverk ²⁾ »	7	7	6	6	4	4	4
6. Fangstmengde sild i gj.- snitt pr. tråltrekk »	12	10	9	9	5	8	6
<i>C. Gjennomsnittsutbytte:</i>							
1. Brutto fangsverdi i gj.- snitt pr. farkost kr.	49 118	31 185	66 728	43 033	32 364	46 951	37 775
2. Brutto fangstverdi i gj.- snitt pr. mann »	5 458	4 725	6 179	5 379	4 763	4 736	4 751
3. Brutto fangstverdi i gj.- snitt pr. fangsttun »	8 816	6 497	17 110	9 563	7 527	17 389	10 493
4. Brutto fangstutbytte i gj.snitt pr. fangstdøgn ¹⁾ »	2 729	1 845	3 457	2 431	1 828	2 683	2 146
5. Brutto fangstverdi i gj.- snitt pr. fiskedagsverk ²⁾ »	325	278	330	307	259	276	261
6. Brutto fangstverdi i gj.- snitt pr. tråltrekk »	558	385	543	430	344	559	420

¹⁾ Se note til tabell 1. ²⁾ Et fiskedagsverk = 1 manns arbeid i 1 dag på fangstfeltet.

Sammenlikner en fangstresultatene for farkostene i de forskjellige størrelsesgruppene i 1947 og 1948, vil en se at gjennomsnittsfangstene pr. farkost er betydelig større i gruppen over 75 fot enn for de mindre farkostene. Farkostene i den største fotgruppen har også betydelig større fangstmengde pr. fangsttun enn de øvrige, noe som til dels kan sies å grunne seg i at farkostene i gruppen over 75 fot gjennomsnittlig har ligget noe lengre ute på feltet ad gangen. Men selv når en setter fangstene i forhold til det samlede antall effektive fangstdøgn innen hver størrelsesgruppe, har de største farkostene vist seg å være overlegne.

At fangstmengden i gjennomsnitt pr. mann er noe mindre på farkostene over 75 fot enn for de andre, henger sammen med den relativt store forskjell i den gjennomsnittlige mannskapsstyrke på farkostene i de to gruppene. Tallene for fangstmengden i gjennomsnitt pr. fiskedagsverk (d. v.

s. pr. mann pr. dag på fangstfeltet) tyder ikke på at arbeidskraftens produktive innsats har vært noe vesenforskjellig for farkostene i de forskjellige størrelsesgruppene.

Betrakter en gjennomsnittstallene for verdiutbyttet av fisket, vil de store farkostenes overlegenhet tre enda sterke fram. Dette henger sammen med at disse gjennomsnittlige har oppnådd en høyere gjennomsnittspris for silden enn farkostene under 75 fot. Den høyere gjennomsnittspris kan tenkes å skyldes at fangstene for de største farkostenes vedkommende i større grad enn for de andre har gått til produksjonsformål som har betinget relativt høye priser, eller at de i større utstrekning har omsatt fangsten i tilvirket stand.

Om de største farkostene i driftsøkonomisk henseende er de beste, kan imidlertid ikke avgjøres bare på grunnlag

Tabell 3.

Driftsresultater.

	1946	1947			1948		
	Alle farkoster	Farkoster under 75 fot	Farkoster på 75 fot og mer	Alle farkoster	Farkoster under 75 fot	Farkoster på 75 fot og mer	Alle farkoster
1. Antall farkoster i alt.....	7	28	14	42	39	23	62
2. Antall mann i alt	63	186	151	337	265	228	493
3. Antall lott-takere i alt ...	60	186	147	333	262	227	489
4. Antall lott-takere i gj.snitt pr. farkost. (3 : 1)	8,6	6,6	10,5	7,9	6,7	9,9	7,9
5. Antall dager i gj.snitt pr. farkost.....	46,4	38,0	38,0	38,0	48,0	42,0	46,0
<i>Oppgjørsdata:</i>							
<i>Gj.snitt pr. farkost:</i>							
6. Brutto fangstverdi kr.	49 118	31 185	66 728	43 033	32 364	46 951	37 775
7. Fellesutgifter »	9 476	6 557	20 006	11 040	11 623	18 235	14 075
8. Delingsfangst (6 ÷ 7) .. »	39 642	24 628	46 722	31 993	20 741	28 716	23 700
Av delingsfangsten tilfaller:							
9. Mannskapet som part . kr.	18 990	11 660	18 946	14 088	9 087	11 609	10 023
10. Rederiet som part..... »	20 652	12 968	27 776	17 905	11 654	17 107	13 677
11. Rederiets utgifter i for- bindelse med fisket ... »	14 194	6 485	6 651	6 542	7 406	6 923	7 227
a. Nyanskaffelser av trålutstyr »	12 482	6 025	6 186	6 080	5 755	4 340	5 230
b. Vedlikehold av trål- utstyr..... »	1 181	460	465	462	1 091	2 029	1 439
c. Annet..... »	531	—	—	—	560	554	558
12. »Netto« sesonginntekt på rederiet (10 ÷ 11) »	6 458	6 483	21 125	11 363	4 248	10 184	6 450
13. Brutto mannslott (9 : 4) »	2 215	1 767	1 804	1 783	1 356	1 173	1 269
14. Br.lott pr. mann pr. uke »	334	326	332	329	198	196	193
15. Mannskapspart pr. fiske- dagsverk ¹⁾ »	126	104	96	101	73	68	69
<i>Tillegsopplysninger:</i>							
16. Største sesongutbytte (brutto fangstverdi) ... »	77 059	79 390	125 823	125 823	93 919	115 620	115 620
17. Eff. fangstdøgn på far- kosten med største se- songutbytte »	24	22	27	27	44	30	30
18. Bruttolott pr. mann pr. uke på denne farkost.. »	321	583	443	443	258	334	334
19. Minste sesongutbytte (brutto fangstverdi) ... »	7 380	1 680	11 752	1 680	4 250	2 614	2 614
20. Eff. fangstdøgn på far- kosten med minste se- songutbytte »	4	2	11	2	8	3	3
21. Bruttolott pr. mann pr. uke på denne farkost.. »	145	158	143	158	146	18	18

¹⁾ Se note 2 til tabell 2.

av betraktninger omkring det gjennomsnittlige bruttoutbytte.

Lønnsomheten avhenger også av driftskostnadene sine størrelse, og forutsetningen for at farkostene med det største bruttoutbytte også skal være de beste driftsøkonomisk sett, er at det merutbytte som disse gir i forhold til andre farkoster ikke oppveies av tilsvarende høyere kostnader.

Tabell 3 som er utarbeidet i samsvar med det oppgjør som

rederiet foretar med mannskapet etter at sesongen er slutt, gir noen holdepunkter i denne forbindelse. De forskjellige oppgjørsposter er her regnet ut i gjennomsnitt pr. farkost. Tabellen gir blant annet opplysning om det gjennomsnittlige bruttoutbytte av sesongen, fellesutgiftene, delingsfangsten, mannskapets part og rederiets part både før og etter at rederiets spesielle utgifter i forbindelse med fisket er trukket fra. Den enkelte vertikale kolonne i tabellen kan

stort sett betraktes som et oppgjør for en gjennomsnitsfarkost av en slik størrelse, med en slik motor- og mannskapsstyrke og med en driftstid som for gjennomsnittet i den tilsvarende gruppe etter tabell 1.

Når det gjelder de enkelte poster i tabellen, skal en merke:

Fellesutgiftene er slike utgifter som mannskapet og rederiet bærer i fellesskap, og som trekkes fra fangstintektene før disse deles mellom mannskapet og rederiet. Blant fellesutgiftene er tatt med alle utgifter til brensel og smøreolje m. v., utgifter til is, salt, kasser og tønner, og dessuten utgiftene til fellesproviant. Hvor mye som faller på de enkelte utgiftspostene, kan en vanskelig danne seg noen mening om på grunnlag av det innkomne materiale da det bare er noen få som har gitt spesifiserte oppgaver.

Delingsfangsten er den driftsnetto som blir igjen til deling på mannskapet og rederiet etter at fellesutgiftene er dekket.

Av sin part av delingsfangsten må rederiet først dekke sine spesielle utgifter i forbindelse med fisket. Netto sesonginntekt for rederiet utover dette er det som blir igjen til reparasjoner og vedlikehold av farkosten og til avskrivning og forrentning av den kapital som er nedlagt i farkosten og utstyret.

Under punkt 11 a er tatt med alle utgifter til nyanskafelse av slikt spesialutstyr som trenges for å drive trålfiske etter sild som nøter, trålwire, galger og til dels vinsjutstyr. Utgiftene under denne post kan være svært forskjellige fra den ene farkosten til den andre og varierer fra omkring 2 tusen til omkring 18—20 tusen kroner. Selv om de store variasjoner er blitt noe utjevnet ved gjennomsnittsberegningen, synes det å framgå at de gjennomsnittlige utgifter under denne post ikke i noe år eller for noen farkostgruppe er av ren kostnadskarakter. For en del innebefatter nok utgiftene under post 11 a også en investering i utstyr som har en varighet utover den enkelte sesong. Rederiets netto sesonginntekt under post 12 ligger derfor etter all sannsynlighet noe i underkant av den sesongnetto en ville komme fram til ved en kostnadsmessig avgrensing av utgiftene under post 11 a.

Når mannskapsparten under punkt 9 divideres med antall lottakere, kommer en fram til den lott som hver lottaker gjennomsnittlig har fått utbetalt. Mannslotten er på en måte en bruttolott, idet hver mann regelmessig vil ha en del spesielle utgifter i forbindelse med fisket som utgifter til tørrmat o. l., men i det store og hele kan den uthalte mannslott betraktes som den betaling den enkelte lottaker har fått for sitt arbeid i fangstsesongen.

Et i mange henseende bedre og mer lettfattelig lønnsomhetsmål enn mannslottens absolutte størrelse får en ved å dividere mannslotten med fangstsesongens varighet i uker. Dette er gjort under punkt 14 i tabell 3.

Til grunn for ukelottberegningen ligger fangstoppgavene opplysninger om når fisket begynte og sluttet. En må imidlertid anta at mannskapene, uten særlig godtgjørelse, også har tatt del i arbeidet med å gjøre farkosten fangstklar, og likeså at de har hatt arbeid en tid ombord i forbindelse med avslutningen av sesongen etter at det egentlige fiske var slutt. De beregnede ukelotter under punkt 14 ligger derfor utvilsomt noe i overkant av den faktiske inntekt mannskapet gjennomsnittlig har hatt pr. uke av dette fiske.

Tilleggsopplysningene under punkt 16 til 21 er tatt med for å gi et inntrykk av hvor variable fangstresultatene har

vært for de farkostene som det foreligger driftsoppgaver fra. Disse spredningstabellene viser klart at den relativt gode lønnsomhet i dette fiske som gjennomsnittstallene gir inntrykk av, ikke på langt nær har vært et generelt fenomen. Mens enkelte kan sies å ha gjort storsesonger, har det alltid vært andre som har hatt vanskeligheter med å få driftten til å balansere. En av farkostene i den minste fotgruppen hadde endog i 1948 et mindre underskudd på driften som ble dekket av rederiet.

En sammenlikning av driftsresultatene for de enkelte år viser en jevn tilbakegang i det gjennomsnittlige driftsutbytte. Mens fangstintektene har vært synkende, viser driftsutgiftene en ikke ubetydelig stigning slik at delingsfangsten i gjennomsnitt pr. farkost i 1948 bare utgjorde ca. 60 pst. av tilsvarende tall for den første driftssesong. Dette gir seg også utslag i tallene for rederiets og mannskapenes inntekter.

Mens mannskapene på nesten halvparten av de farkoster som det foreligger driftsoppgaver fra før 1947 hadde ukelotter på over 300 kroner, ble tilsvarende lotter i 1948 bare oppnådd på ca. 13 pst. av farkostene, og på vel 27 pst. av farkostene lå ukelottene i 1948 på under 150 kroner.

De gjennomsnittlige ukelotter har ikke vært av noen vesensforskjellig størrelse på farkostene i de forskjellige fotgrupper. Selv om mannskapets prosentvise andel av delingsfangsten har vært noe mindre på de større farkostene og mannskapsparten på disse skal deles på et større antall mann, synes ikke dette å ha medført noen reduksjon i den enkelte lottakers ukesinntekter på disse farkostene i forhold til de andre. Fra mannskapets synspunkt ser det således ut som det kunne være likegyldig om de fulgte med en større eller en mindre farkost på dette fiske, men en skal være merksam på at de store farkostene regelmessig vil by på fordeler for mannskapet som ikke kommer til uttrykk i inntektstallene. På den annen side må naturligvis den enkelte yrkesfisker ved en slik vurdering også ta i betraktning mulighetene for å oppnå lønnsom beskjeftigelse på fiske resten av året, og disse kan arte seg ikke så lite forskjellig for farkoster av forskjellig storrelse.

Fisk brakt i land i Finnmark i tiden 1. januar til 8. juli 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse				
		Fersk og frosset	Filet	Saltet	Hengt	Fiske-mel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	34 747	1 912	227	15 491 ¹⁾	17 117	—
Hyse.....	3 875	3 075	76	29 ²⁾	695	—
Sei.....	1 018	18	—	84 ³⁾	844	72
Brosme ...	327	—	—	82	245	—
Kveite	683	669	14	—	—	—
Blåkveite ..	195	⁴⁾ 194	1	—	—	—
Flyndre	290	290	—	—	—	—
Uer	38	38	—	—	—	—
Steinbit	3 695	2 509	1 182	4	—	—
I alt	44 868	8 705	1 500	15 690	18 901	72

Leverkvantum 40 475 hl, utvunnet 13 844 hl damptran. Rogn 3238 hl, hvorav saltet 2040 hl, iset 1162 hl og 36 hl fersk.

¹⁾ Herav 495 tonn rotkjær. ²⁾ Herav 2 tonn rotkjær.

³⁾ Herav 124 tonn rotkjær. ⁴⁾ Herav 9 tonn frosset.

FIRMA HASSELBACH & METZ

IJMUIDEN — RIJKSVISHANDEL

TELEGR.ADR.: VISKWEKERIJ

HOLLAND

TELEFON 5597

Import av alle sorter fersk og frossen fisk og sild

Filterpresser

for sild- og hvalolje

A/s Nabbetorp mek. Verksted
Fredrikstad

Forts. fra s. 312.

	1950	1949
Lerwick..	16 777	23 433
Wick..	674	8 664
Fraserburgh..	4 250	7 363
Buckie	128	937
Peterhead	538	3 940
Stornoway	5 143	3 802
Kindlochervie..	395	80
Ullapool..	4 319	2 345
Total	32 224	50 564

Det hollandske sildefiske.

I ukken til 1. juli er islandbrakt 8105 fiskepakke tønner og fra sesongens begynnelse 2. juni er islandbrakt 28 174 tønner matjes og 455 overgangssild, i alt 28 629 fiskepakke tønner mot i fjor fra 17. mai 47 965 tønner.

Litteratur.

Lov om udlaan til fiskeriet og fiskeindustrien. Vestjysk Fiskeritid. 1950, nr. 23, s. 5—8.

Lühmann, F.: Gedanken bei der Planung von modernen fischindustriellen Neu- und Erweiterungsbauten. Fischwaren u. Feinkostind. 1950, 168.

Nearly half of U. S. fish go into meal and oil. Canner 1950, v. 110, nr. 19, p. 24.

Notevarp, Olaf: Neue Produkte aus Fischen. Fischwaren u. Feinkostind. 1950, 170—171.

Rasmussen, Birger: Fiskeriforholdene og fisken ved Vest-Grønland 1949. Fiskets Gang 1950, 248—249.

Serventy, D. L.: Tuna survey of North Australia. Fish-newsletter 1950, no. 3, p. 18—20.

Fisk brakt i land i Møre og Romsdal fylke i tiden 1. januar—1. juli 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse				
		Iset	Saltet	Hermetikk	Hengt	Fiskemel
Torsk ¹⁾	1 317	1 105	212	—	—	—
Sei.....	²⁾ 8 478	2 833	1 667	79	3 243	656
Lange.....	2 373	618	1 755	—	—	—
Blålange	79	3	76	—	—	—
Lyr	61	61	—	—	—	—
Brosme.....	796	265	522	—	9	—
Hyse.....	507	506	—	1	—	—
Kveite	³⁾ 537	537	—	—	—	—
Gullfl., rødsp...	16	16	—	—	—	—
Smørflyndre ...	5	5	—	—	—	—
Steinbit	8	8	—	—	—	—
Skate og rokke	247	246	—	—	—	1
Annen fisk	79	78	—	—	—	1
Håbrand	185	184	—	—	—	1
Pigghå	1 214	1 126	—	—	—	88
Makrellstørje ..	—	—	—	—	—	—
Hummer	69	69	—	—	—	—
Reker	34	34	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—
I alt	16 005	7 694	⁴⁾ 4 232	80	3 252	747
Herav til:						
Ålesund	6 604	4 111	2 330	—	163	—
Kristiansund N.	1 165	1 035	121	—	9	—
Smøla.....	1 295	244	40	—	1 006	5
Bud—Hustad ..	346	217	101	—	23	5
Ona—Bjørnsund	324	185	139	—	—	—
Bremsnes	2 713	456	143	52	1 354	708
Haram	157	114	33	—	10	—
Søre Sunnmøre	2 239	735	1 311	28	165	—
Grip	455	212	—	—	243	—
Kornstad.....	707	383	16	—	279	29

Lever 4 829 hl, rogn 77 hl.

¹⁾ Ålesund utenom oppsynstiden. ²⁾ Herav 355 tonn levende og 112 tonn på fryseri. ³⁾ Herav 81 tonn på fryseri.
⁴⁾ Saltekvantumet beriktigget.

Shapiro, Sidney: The Japanese long-line fishery for tunas. Comm.fish. rev. 1950, no. 4, p. 1—26.

Ueberblick über die Entwicklung der Fischkonservierung in Kanada, U. S. A. und Grossbritannien. Fischwaren u. Feinkostind. 1950, 161—164.

Zedeler, Jørgen: Hvordan faar man fiskegarnet til at holde længst mulig? D. fiskeritid. 1950, nr. 24, s. 252—254.